

Συγγραφικό έργο της Λίλης Μαρκάκη

ΚΑΜΙΑ Άλλη προσωπι-
κότητα της νεότερης ελ-
ληνικής ιστορίας δέν υπή-
ρξε τόσο ανιγματική κα-
αμφιλεγόμενη όσο ο Έλεν
θέριος Βενιζέλος. Τό πα-
ραδοξο της εντυπωσια-
κής ποικιλικής τροχιάς
τού είναι η εναλλαγή του
ρόλου τού πολμηριού επα-
ναστάτη με αυτόν τού νο-
μομαθούς πού παραμέ-
νει προσηλωμένος στις
νομότυπες διαδικασίες.
Η πολυεπίπεδη μεταρρύ-
θμιστική, επαναστατική
καί ηγετική σταδιοδρομία
α τού Βενιζέλου δέν
έχει ωστόσο φωτισθεί άπ-
λετα. Ο ερευνητής δέν
πρέπει νά ξεχνά ότι ο
μεγάλος εθνικός ηγέτης
ηταν άνθρωπος της επο-
χής καί τού τόπου του.
Όταν γεννηθηκε, η Κρη-
τη ετοιμάζε τόν μεγάλο

ξσηκαμό τού 1866—
69. Στά χρόνια πού ακο-
λουθησαν η οικογένειά
του αντιμετώπισε εξορι-
ες καί οικονομικές θυσί-
ες, καί οι συντοπίτες του
ζούσαν με την ελπίδα της
ελληνικής παρέμβασης
καί της βοήθειας των
Μεγάλων Δυνάμεων. Ο
στόχος του γιά τό μέλλον
της Κρητης ηταν σαφής
πρωτα απελευθέρωση
καί μετά ένωση με την
Ελλάδα στην επίτευξη
του ο ίδιος ακολούθησε
την τακτική (ντουφέκι
καί παζάρι), γεγονός
πού έδωσε αφορμή γιά
παρεξηγήσεις όχι μόνο
στός αντιπάλους τού αλ-
λά καί στό στενό πολιτικό
του περιβάλλον.
Η συγγραφέας ιχνηλα-
τεί τά νεανικά χρόνια τού
Βενιζέλου καί επικεν-

τρώνει τό ενδιαφέρον της
στη διαπλάση της προσω-
πικότητάς του στην Κρή-
τη. Τόν παρακολουθεί
νά ανδρώνεται μέσα από
την αλληλογραφία των
εφηβικών τού χρόνων
καί τά πρώτα του δημοσι-
εύματα στό Δευκά Ορη
συγκεντρώνει τις μαζι-
ριες πού φύλαξαν ευλαβι-
κά οι σύντροφοί του, προ-
σέχοντας κάθε φορά νά
διακρίνει την αληθεια
από τό μύθο μελετά τό αρ-
χείο τού νεαρού δικηγό-
ρου, πού προσφέρει πάμ-
πολλα τεκμήρια για τη
μεθοδική την εργατικότη-
τα, καί κυρίως την ικανο-
τητα του να εμβαθύνει
στα θέματα πού τόν απα-
σχολούσαν, να επιστρα-
τεύει τις γνώσεις του
καί να χειρίζεται επιδέ-
ξια όλα τά στοιχεία πού
τού προσφέρονταν. Τόν
ακολουθεί στις επαναστά-
σεις στό Ακρωτήρι καί
στό Θέρισο καί στις συνε-
λεύσεις πού ακολούθησαν
στις διαπραγματεύσεις
του με τούς εκπροσω-
πους των Μεγάλων Δυ-
νάμεων, στή συγκρούση
με τόν πρίγκιπα Γεωργίο
στός αγώνες του γιά
την ένωση της Κρητης
με την Ελλάδα.
Η μελέτη, πού τό χειρό-
γράφο της βραβεύτηκε
από την Ακαδημία Αθη-
νων τό 1988, ολοκληρώ-
νεταί με την αναχώρηση
του Βενιζέλου γιά την
Αθήνα τό 1910, όταν ο
«μεγάλος της Κρήτης»

καλείται νά οδηγήσει την
Ελλάδα στό νέα της τυ-
νορα.

ΠΟΙΑ Η ΣΥΓΓΡΑ- ΦΕΥΣ

Η ΛΙΛΗ ΜΑΚΡΑ
ΚΗ είναι απόφοιτος τού
Ιστορικού — Αρχαιολο-
γικού Τμήματος τού Πα-
νεπιστημίου Αθηνων καί
τού Ραντισφ Κολεγκ
(ΜΑ). Η διδακτορική
της διατριβή στό Πανεπι-
στημιο τού Χαρβαρντ με
τίτλο Κρηταν Ρεμπελ:
Ελευθεριος Βενιζελος
ν Οτομαν Κρητη σημα-
τοδότησε την αρχη Της
έρευνας της γιά την
Κρήτη καί τον Ελευθερι-
ο Βενιζέλο, θέματα γιά
τά οποία έχει δώσει

διαλέξεις καί έχει κάνει
δημοσιεύσεις σε πολλά ελ-
ληνικά καί ξένα περιοδι-
κά. Έχει επίσης ασχολη-
θεί με θέματα της νεοελ-
ληνικής ιστοριογραφίας
καί με ελληνικά κοινω-
νικά θέματα.
Έρευνήτρια καί προεδ-
ρος της εταιρείας (MG
SA, 1977—80), ιδρυ-
τικό μέλος της Εταιρείας
Ελληνικών Τυπογρα-
κών Στοιχείων (1991)
διδάσκει από τό 1964
Ευρωπαϊκή Ιστορία στό
κολέγιο της Μασσαχου-
σέτης, όπου διετέλεσε
κοσμητωρ τού Ιστορικού
Τμήματος τό 1972 ιδ-
ρυσε τό πρόγραμμα Ελλη-
νικών Σπουδων, τό οποί-

ο καί διευθύνει. Έχει
διδάξει ως επισκέπτρια
καθηγήτρια στό Πανεπι-
στημιο Χαρβαρντ Βοστώ-
νη καί στό Πανεπιστή-
μιο Κρητης καί Αιγαίου
καί έχει συνεχίσει τις
έρευνες της στην Ελλά-
δα με υποτροφίες Τού
Πανεπιστημίου Χαρβαρντ
Έχει οργανώσει καί έχει
πάρεϊ μέρος σε συνέδρια
στις ΗΠΑ καί την Ελλά-
μέ θέμα τη νεότερη ελλη-
νική ιστορία, καί έχει ερ-
γασθεί επί σειρά ετων
γιά τη διάδοση των ελλη-
νικών σπουδων στό εξω-
τερικό.

Οι σημαντικές μαρτυρίες
πού κατέγραψε σε μαγγη-
τοταινίες, όταν συγκέν-
τρωνε υλικό γιά τη μελέ-
τη της πού αφορούσε
τόν Βενιζέλο καί την
Κρήτη, συνέβαλαν στη
δημιουργία ενός Αρχείου
Προφορικής Ιστορίας,
πού έκτοτε εμπλουτίστη-
κε καί με άλλο αρχειακό
υλικό.
Με τον σύζυγό της Μιχά-
λη Μαρκάκη μελέτησαν
καί επιμεληθηκαν τά αρ-
χεια της Τράπεζας Κρη-
της (1899 — 1919)
εργασία πού πρόκειται σύ-
ντομα νά εκδοθεί.

ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΑ

Κρίσεις και σχόλια του κ. Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 1993
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΑ

Ο πολιτιστικός καί Λογογραφικός Ομιλος γυ-
ναϊκών Καστριωτισσας Παργασίδος εκυκλο-
φορησε το νεο Ημερολογιο 1993 με τοπια &
γωνίες του ομορφου ορεινου χωριου της Ρου-
μελης Αντι λεζάντας σε καθε φωτογραφια
υπαρχουν ρουμελιωτικα ποιηματα το Γ. Αθα
Συνέχεια εις σελ 4η

COCONUT
ΠΙΤΣΑΡΙΑ - Κ

1ο χιλ, αθν, ασο ΑΓΡΙΝ